

SỞ NỘI VỤ TỈNH HÀ TĨNH
BAN TÔN GIÁO

**KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC
PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA PHẬT GIÁO
GÓP PHẦN XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI**

HÀ TĨNH, THÁNG 8/2023

MỤC LỤC

NỘI DUNG	Trang
MỘT SỐ QUAN NIỆM VỀ VAI TRÒ CỦA TÔN GIÁO TRONG XÃ HỘI HIỆN ĐẠI <div style="text-align: right;">TS. Đặng Hoài Giang <i>Trường Đại học KHXH&NV, Đại học Quốc gia Hà Nội</i></div>	1
QUAN ĐIỂM VÀ CHÍNH SÁCH CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VỀ VAI TRÒ, NGUỒN LỰC TÔN GIÁO <div style="text-align: right;">Nguyễn Thị Hoa Lý <i>Viện Nghiên cứu Chính sách tôn giáo</i></div>	11
MỘT SỐ ĐIỂM TƯƠNG ĐỒNG VÀ RIÊNG BIỆT CỦA PHẬT GIÁO TRÊN VÙNG ĐẤT HÀ TĨNH TRONG TIẾN TRÌNH LỊCH SỬ DÂN TỘC VIỆT NAM <div style="text-align: right;">PGS.TS Nguyễn Quang Hồng <i>Trường Đại học Vinh</i></div>	18
VÀI NÉT VỀ PHẬT GIÁO HÀ TĨNH TRONG LỊCH SỬ <div style="text-align: right;">TS. Nguyễn Văn Tuấn, TS. Lê Thế Cường <i>Trường Đại học Vinh</i></div>	32
LAN TỎA NHỮNG GIÁ TRỊ THIẾT THỰC CỦA PHẬT GIÁO HÀ TĨNH GÓP PHẦN PHÁT HUY NHỮNG NGUỒN LỰC CỦA NHÂN DÂN TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI <div style="text-align: right;">ThS. Phan Thị An Phú, <i>Trường Chính trị Trần Phú Hà Tĩnh</i></div>	45
MỘT SỐ TƯ LIỆU VỀ HÒA THƯỢNG BÌNH LƯƠNG SƯ BA - PHẠM NGỌC ĐẠT <div style="text-align: right;">TS. Nguyễn Tùng Linh <i>Sở Văn hoá - Thể thao và Du lịch Hà Tĩnh</i></div>	54
GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM TỈNH HÀ TĨNH TÍCH CỰC THAM GIA XÂY DỰNG, CÙNG CỐ KHÔI ĐẠİ ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN TỘC, XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC <div style="text-align: right;">Ủy ban MTTQ tỉnh Hà Tĩnh</div>	66
PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA PHẬT GIÁO GÓP PHẦN XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI <div style="text-align: right;">Mai Lê Thuộc <i>UVBTV Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam, Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ tỉnh Hà Tĩnh</i></div>	72

VÀI NÉT VỀ PHẬT GIÁO HÀ TĨNH TRONG LỊCH SỬ

TS. Nguyễn Văn Tuấn, TS. Lê Thế Cường
Trường Đại học Vinh

1. Mở đầu

Hà Tĩnh là vùng “địa linh nhân kiệt”, người dân Hà Tĩnh có đời sống tín ngưỡng, tôn giáo phong phú. Trong lịch sử, đây là vùng đất sớm đã chịu ảnh hưởng và du nhập nhiều tư tưởng, tôn giáo lớn, trong đó có Phật giáo.

Phật giáo là tôn giáo ra đời ở Ấn Độ từ thế kỷ VI TCN. Trải qua quá trình phát triển, như một lẽ tự nhiên, Phật giáo có sức lan tỏa mãnh liệt ra bên ngoài, ảnh hưởng đến nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam. Khi đến Việt Nam, do giáo lý Phật giáo có những nét tương đồng với phong tục, gần gũi với quan niệm dân gian của người Việt nên tôn giáo này nhanh chóng được chấp nhận.

Nhìn chung, trong quá khứ, người dân Hà Tĩnh dù xuất gia vào chùa hay “tu tại tâm” đều có lòng kính Phật. Trải qua lịch sử hơn 2000 năm, Phật giáo Hà Tĩnh có nhiều thăng trầm cùng với những biến thiên của lịch sử dân tộc. Hiện nay, Phật giáo ngày càng đóng vai trò quan trọng trong đời sống xã hội của Nhân dân. Bài viết này chỉ điểm qua vài nét khái quát về Phật giáo trên vùng đất Hà Tĩnh qua các thời kỳ lịch sử.

2. Phật giáo Hà Tĩnh trước năm 1945

Từ khởi nguồn đến thế kỷ X

Về thời điểm Phật giáo du nhập vào Hà Tĩnh, cần có thêm nguồn tư liệu để minh định một cách chính xác hơn. Tuy nhiên, theo nhiều nhà nghiên cứu thì Phật giáo du nhập vào Hà Tĩnh từ rất sớm, vào khoảng thế kỷ III-II TCN, thậm chí Hà Tĩnh được xem là một trong những địa điểm du nhập Phật giáo sớm nhất ở Việt Nam.

Theo các nhà nghiên cứu, núi Quỳnh Viên (nay thuộc huyện Thạch Hà) có thể là địa điểm đầu tiên mà Phật giáo du nhập vào Việt Nam. Ngọn núi lịch sử này chính là địa điểm chứng kiến nhân duyên học Phật của Chử Đồng Tử với nhà sư Phật Quang. Chử Đồng Tử có thể là Phật tử có tên tuổi đầu tiên ở Việt Nam.

Từ khi du nhập đến thế kỷ X, nhìn chung Phật giáo trên vùng đất Hà Tĩnh mang điểm chung của Phật giáo ở Hoan Châu (bao gồm cả Nghệ An). Theo các tư liệu lịch sử thì ở vùng đất này chùa tháp được xây dựng ở nhiều nơi; nhờ có nhiều cửa biển như Cửa Sót, Cửa Nhượng... nên có nhiều nhà sư đến truyền đạo thông qua hoạt động giao lưu với các nước như Ấn Độ, Trung Quốc, Chăm Pa...